

سرمایه ی اجتماعی و شبکه های اجتماعی مجازی

شیرین ولی پوری^۱

چکیده:

سرمایه ی اجتماعی یاهمان بعد معنوی یک جامعه از ابزارهای مهم تعالی و تقویت هراجتماع بشری محسوب می شود . در صورت وجود سرمایه ی اجتماعی ؛ مشارکت و همکاری در بین شهروندان رو به تزاید گذاشته و می توانند به عنوان عوامل تحکیم بخش یک نظام سیاسی موجبات رشد و شکوفایی جامعه را فراهم نمایند. در این رشد و شکوفایی و مشارکت ، همدلی به بهترین نحوی دیده شده و افراد خود را در مقابل سرنوشت اجتماع مسئول می دانند. اساس تقویت سرمایه ی اجتماعی ، اعتمادی است که حاکمیت در نهاد افراد به ودیعه می گذارد. این ودیعه نهادن و اعتمادسازی می تواند از طریق برنامه ریزی های عقلایی و وضع قوانین حکیمانه صورت گیرد. در این برنامه ریزیها ضرورت دارد که حاکمیت از تمامی ابزارهای موجود در اجتماع به نفع ملت استفاده نماید و این دقیقاً همان موضوعی است که در اصل سوم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به صراحت ابراز شده است. شبکه های اجتماعی فضای مجازی یکی از نمونه های این ابزارها هستند که مقنن ایرانی برای ایجاد امنیت بیشتر از این فرصت پیش آمده ، در سال ۱۳۸۸ قانون جرایم رایانه ای را تصویب نمود. لیکن به نظر می رسد هنوز برای استفاده ی بهینه از این فرصت ، نیاز به قوانین دیگری هست از جمله قوانین غیر کیفری مرتبط با حقوق مدنی - شهروندی. در این پژوهش با تفکری تحلیلی - انتقادی نسبت به نگاه جرم انگارانه - امنیت مدارانه ی مقنن ایرانی در مواجهه با شبکه های اجتماعی به بررسی فقدان قوانین مدنی - شهروندی برای استفاده از این شبکه ها پرداخته خواهد شد و به این نتیجه توجه می شود که پذیرش این فضای مجازی در مباحث شهروندی می تواند به عنوان یک فرصت در دست حاکمیت و مقنن قرار گرفته و موجب افزایش میزان سرمایه ی اجتماعی لازم حتی در راستای حل و کاهش بسیاری از معضلات و آسیب های اجتماعی و فرهنگ پذیری بیشتر شود.

واژگان کلیدی: سرمایه ی اجتماعی، شبکه های اجتماعی، حقوق کیفری، حقوق مدنی - شهروندی، آسیب های اجتماعی، حاکمیت، جرایم رایانه ای.

^۱ دانشجوی دکتری حقوق کیفری و جرم شناسی، پژوهشگر ارشد جامعه شناسی جنایی - shvp14@yahoo.com